

Парахневич А.О.

НТУУ «КПІ» ім. Ігоря Сікорського, Україна

Проблеми перекладу сучасного англomовного офіційно-ділового дискурсу

В усі часи ділова комунікація була однією з найважливіших складових людського життя, головним засобом взаємодії і важелем впливу одних суб'єктів комунікативного акту на інших.

Розглядаючи офіційно-діловий дискурс (ОДД) мається на увазі: **по-перше**, цілеспрямована статусно-рольова мовленнєва та розумова діяльність людей, для яких загальною рисою є ділові відносини, спрямовані на отримання прибутку та вигоди. У свою чергу, ці ділові відносини базуються на певних нормах та правилах, детермінованих діловим суспільством. **По-друге**, у діловому дискурсі велику роль відіграє усна та писемна комунікація між спеціалістами, діяльність яких, головним чином, відноситься до сфери бізнесу. **По-третє**, результат ділового дискурсу є регламентованим, тобто підпорядкованим певним правилам текст, що актуалізує не тільки мовні норми, але й певні екстралінгвістичні фактори.

Досліджуючи особливості відтворення англomовного ОДД українською мовою слід зазначити, що дискурс є специфічною одиницею, що належить до вищого рівня мови, складається з пов'язаних за змістом речень і повинен перекладатися як одне ціле.

В межах ОДД можна виділити лексичні особливості, які здійснюють значний вплив на процес та результат перекладу. Зокрема терміни, мовні кліше та фразеологічні одиниці можуть не мати відповідного еквівалента в мові перекладу і їх переклад потребує застосування певних перекладацьких стратегій, до яких відносяться: описовий переклад, дослівний переклад, транслітерація, транскрипція, калькування.

Загалом тексти ОДД являють собою певний шаблон, зразок ділового стилю зі складною системою функціонування всіх її компонентів. Це спеціалізований текст високого рівня стандартизації, що має певну галузеву спрямованість, володіє власною системою термінів та оперує специфічним набором засобів. Переклад документації не дозволяє жодної можливості альтернативного тлумачення чи невизначеності. При перекладі текстів ОДД необхідно бути добре підготовленим до декодування тексту мови оригіналу в мову перекладу, треба вміти правильно визначити ключові терміни, добре попрацювати з лексикографічними джерелами, вміти правильно перекладати термінологію, добре зрозуміти текст повідомлення та відтворити стильові риси тексту оригіналу.

Розглядаючи прийоми перекладу лексики обмеженого вжитку, слід керуватись наступними рекомендаціями:

1) власні назви (імена людей, назви компаній, географічні назви) перекладаються за допомогою транслітерації, транскрипції, дослівного перекладу чи передаються еквівалентом мови перекладу (*Henry Brown – Генрі Браун, Mrs. White – мисіс Вайт, Nevada – Невада, Jersey – Джерсі*);

2) назви іноземних фірм, компаній, акціонерних товариств, корпорацій, концернів, монополій, промислових об'єднань і т.п. транскрибують і беруть в лапки; перед назвою ставлять узагальнююче слово «фірма», «компанія», «концерн», «корпорація» тощо (*LLC — компанія «Ел Ел Сі», JSC — корпорація «Джей Ес Сі», CJSC — компанія «Сі Джей Ес Сі»*);

3) при перекладі абревіатур спочатку їх треба розписати і перекласти повністю, крім того, можна зробити посилання на абревіатуру вихідної мови; найпоширенішими методами їх перекладу є транскодування, описовий переклад, транслітерація та переклад за допомогою лексичного еквівалента (*a/c(account) – рахунок (еквівалент), add.(addressed) – адресовано(еквівалент), B/L(bill of lading) – коносамент(еквівалент)*);

4) переклад фразеологічних одиниць та мовних кліше створюється за допомогою прийому описового перекладу чи надання еквівалентної одиниці

мовою перекладу (*I would be grateful if you could let me know when... – Я був би вдячним, якби Ви повідомили, коли...*);

5) основним способом відтворення безеквівалентної фразеологічної одиниці є калькування, дослівний та описовий переклад (*bull market – фондова кон'юнктура, що підвищується, aid and abet – брати співучасть у вчиненні злочину*);

6) якщо терміни, що зустрічаються в ОДД не мають вузько системної детермінованості, адже вони належать до різних галузей застосування. Найпоширенішими методами їх перекладу є транскодування, описовий переклад, транслітерація та переклад за допомогою лексичного еквівалента.

Дослідження питань прагматики перекладу ділового дискурсу є актуальним, оскільки дискурс як мовний феномен містить низку екстралінгвістичних факторів, які потребують детальнішого та глибшого вивчення не тільки з боку лінгвістики, а й перекладознавства.

Переклад ділового діалогічного дискурсу забезпечує міжмовну та міжкультурну комунікацію, в якій перекладач займає проміжну ланку посередника між сторонами переговорів, бесіди, наради тощо. Перекладач може стикатися з певними проблемами, що обумовлені мовними та немовними характеристиками дискурсу.

Література:

1. Діброва В.Д. Мовні та мовленнєві засоби вираження заперечення в англійському й українському офіційно-діловому дискурсі, Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.15 – загальне мовознавство / В.Д.Діброва. – К.: НПУ ім. Драгоманова, 2011 – 20с.

2. Науменко Л.П. Конституенти сучасного англomовного бізнес дискурсу / Л.П. Науменко // Мовні та концептуальні картини світу, Ч.3, №43, Київський національний університет ім. Т. Шевченка, 2013. – С. 115-123.

3. Умерова М.В. Особенности перевода документов и текстов официального характера / М.В. Умерова // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук № 12., 2011. – С. 132-137.